

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๖๒
วันพุธ ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุจริตานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

๓. นางสาวธิติพร วิชัยชนพัฒน์

๔. นายณัฏฐ์ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติตรี

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๓. นางสาวจรรยาพร พงศาวิสุกุล

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๖๑ วันอังคารที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการหารือที่ประชุมว่า ควรบัญญัติหลักการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อรองรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบ หากผลการตรวจสอบพบว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดจริงตามที่มีการกล่าวหา ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการยื่นฟ้องคดีโดยตรงต่อศาล ส่วนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรมีบทบัญญัติเพื่อรองรับกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้ดำเนินการตรวจสอบและดำเนินคดีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ควรกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการไต่สวนลักษณะเดียวกับการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และควรกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยื่นฟ้องคดีโดยตรงต่อศาล ในกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่จริงตามที่มีการกล่าวหา ทั้งนี้ ไม่ควรกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งผลการตรวจสอบไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเสนอเรื่องต่อพนักงานอัยการเพื่อสั่งฟ้องคดี เนื่องจากอาจมีการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหา เพื่อไม่ให้ถูกดำเนินคดีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติว่า “(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ดังนั้น บทบัญญัติในเรื่องการตรวจสอบและการดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในทางกลับกันการตรวจสอบและการดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องใช้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ เป็นหลักในการพิจารณากร่างบทบัญญัติรองรับไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ปรับปรุงบทบัญญัติ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

“ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

“โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบคำปรารภ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรมีบทบัญญัติเพื่อรองรับกรณีการยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยบัญญัติในลักษณะว่า ให้พระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับ และควรมีบทบัญญัติเพื่อรองรับกรณีการยกเลิกพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยบัญญัติในลักษณะว่า ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มบทบัญญัติในร่างมาตรา ๓ เพื่อยกเลิกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญทุกฉบับด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๓

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่ที่ได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย แล้วแต่กรณี

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องที่ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้อง และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเสนอคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเสนอโดยคำร้องหรือโดยหนังสือ

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องหรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือ

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี

“กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะเป็นการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

“การพิจารณาคดี” หมายความว่า การไต่สวนหรือการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย

“การนั่งพิจารณา” หมายความว่า การที่ศาลออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดี

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หน่วยงานอิสระของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “คดี” เป็นดังนี้ ““คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่ที่ได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย **แล้วแต่กรณี**” และสอบถามว่า กรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอ่านสำนวนคดีในห้องทำงาน หรือสถานที่อื่นที่ไม่ใช่ห้องพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ เช่น ที่บ้านพัก เป็นต้น จะถือว่าเป็นการนั่งพิจารณาคดีตามบทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” หรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติการนั่งพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญที่จะถือว่าเป็นการนั่งพิจารณาคดีตามบทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ต้องคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ออกนั่งพิจารณาคดีในห้องพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า บทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” นำหลักการมาจากกฎหมายฉบับใด

นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า บทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” ที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะอนุกรรมการนำมาจากบทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณา” ที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “หรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือ” ในบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกร้อง” หมายถึงผู้ใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คำว่า “หรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือ” ในบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกร้อง” นั้น เป็นถ้อยคำที่คณะอนุกรรมการได้เพิ่มตามประเด็นที่ประชุมคณะกรรมาการร่างรัฐธรรมนูญได้มีข้อสังเกต

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างมาตรา ๔ มีบทนิยามคำว่า “หนังสือ” หรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๔ ไม่มีบทนิยามคำว่า “หนังสือ”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... สอบถามว่า บทนิยามคำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” หมายความว่ารวมถึงการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญโดยใช้ระบบไต่สวนด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในพินัยมค้ำว่า “การนั่งพิจารณาคดี” หมายความว่าความรวมถึงกระบวนการพิจารณาคดีในระบบไต่สวน หรือการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญด้วย และสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น เหตุใดจึงไม่แสดงการชี้ตำหาหรือการเพิ่มข้อความให้เห็นถึงความแตกต่างของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า บทบัญญัติในส่วนต้นของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่คณะอนุกรรมการได้นำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะอนุกรรมการได้ปรับบทบัญญัติเป็นร่างมาตราสมบูรณ์ตามประเด็นที่ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จึงไม่ได้แสดงการชี้ตำหาหรือการเพิ่มข้อความ

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไปปรับปรุงใหม่ทั้งฉบับ โดยให้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นหลักแล้วแสดงการชี้ตำหาหรือการเพิ่มข้อความตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร แล้วนำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. รอการพิจารณาร่างมาตรา ๔

๒. มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไปปรับปรุงใหม่ทั้งฉบับ โดยให้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นหลักแล้วแสดงการชี้ตำหาหรือการเพิ่มข้อความตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร แล้วนำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... กล่าวว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการมีประเด็นสำคัญที่จะขอให้ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเกี่ยวกับโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีการตั้งข้อสังเกตโดยศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ อดีตกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรปรับโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยแบ่งหมวดหมู่ให้ชัดเจนว่าส่วนใดเป็นส่วนที่ใช้กับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และส่วนใดเป็นส่วนที่ใช้บังคับกับการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อมิให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเบื้องต้นคณะกรรมการควรพิจารณาตามโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก่อน หากมีข้อสังเกตในประเด็นใดเกี่ยวกับวิธีการยกร่างบทบัญญัติ หรือการแบ่งหมวด ให้ตั้งเป็นข้อสังเกตไว้เพื่อคณะกรรมการจะได้พิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐) โดยพิจารณาในบางมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใดๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง มีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราวและได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่างประเทศหรือผู้ได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ยกเว้นคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

“ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติ

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่มีตำแหน่งหรือการบริหารที่เทียบเท่า ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรักร้ายผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ไม่ว่าจะในฐานะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

“ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงานซึ่งมาช่วย

ราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงหรือแสวงหาข้อเท็จจริง หรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า พนักงานไต่สวนผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

“ผู้ว่าคดี ป.ป.ช.” หมายความว่า พนักงานไต่สวนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดี แก่ต่าง ว่าต่าง ในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอื่นๆ ในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“สอบสวนเบื้องต้น” หมายความว่า การดำเนินการใดๆ เพื่อให้ทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้น ซึ่งพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งพฤติการณ์แห่งการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ไต่สวน” หมายความว่า แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิชอบ หรือกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิด

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า

(๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือ

(๒) การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือ

(๓) การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือ

(๔) การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ”

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงว่า บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” คณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตว่า ควรบัญญัติให้หมายความถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ เพื่อให้ครอบคลุมเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท รวมทั้งข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งถือเป็นข้าราชการประเภทหนึ่งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงเพิ่มเติมว่า นายไพบุลย์ นิติตะวัน เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ให้ครอบคลุมถึงเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามกฎหมายอื่นด้วย เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบการกระทำทุจริตของพระภิกษุที่เป็นพระปกครองซึ่งถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย ตามที่บัญญัติในมาตรา ๔๕ ของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “หรือเป็นเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” ในบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่ารวมถึงพระภิกษุที่เป็นพระปกครองด้วยแล้ว ส่วนคำว่า “ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น” ในบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” นั้น มิได้มีความหมายรวมถึงข้าราชการทุกประเภทด้วย ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นดังนี้

“ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ **หรือ** พนักงานส่วนท้องถิ่น **ซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ** พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ พนักงานราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ”

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอให้มีกรบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ เพื่อเป็นการรองรับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบกรณีที่มีการกล่าวหาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการให้หรือการรับสินบน ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ และยังส่งผลดีต่อภาพลักษณ์การจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยด้วย

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงต้องบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้ในร่างมาตรา ๔

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการข้างต้นนั้น เป็นข้อเสนอเพื่อให้บัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบและไต่สวนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำความผิดเกี่ยวกับการให้ หรือการรับสินบน แม้ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยังไม่มี การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่กระทำความผิดฐานรับสินบนในประเทศไทยในอนาคตได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่ ควรบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ให้ครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่การทูตของรัฐต่างประเทศที่ประจำอยู่ในประเทศไทยด้วย

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ให้หมายความรวมถึงผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วย คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรตัดคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ออก เนื่องจากในบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความรวมถึงผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยแล้ว ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว มีได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ใน (๕) เป็นดังนี้ “ข้าราชการการเมืองอื่น **นอกสหศก (๑) และ (๒)** ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองนอกจาก (๑) และ (๒)”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” บทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และบทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการกอง”

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงต้องบัญญัติบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” บทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และบทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการกอง” แยกออกจากกัน

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่่า บทนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” นั้น ควรบัญญัติให้หมายถึง เฉพาะบุคคลที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่เท่านั้น ไม่ควรบัญญัติให้หมายความรวมถึงผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่มีสิทธิร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเป็นบุคคลใดก็ได้ที่พบเห็นการกระทำทุจริต และไม่ควรถูกบัญญัติในลักษณะที่เป็นการสร้างเงื่อนไขหรือองค์ประกอบในการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยกเรื่องใดขึ้นมาพิจารณาตรวจสอบการทุจริต

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา”

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงต้องบัญญัติบทนิยามคำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “กรรมการ”

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า บทนิยามคำว่า “กรรมการ” ควรบัญญัติในลักษณะเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” เป็นดังนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงาน ซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน” เป็นดังนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงหรือแสวงหาข้อเท็จจริง หรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “หัวหน้าพนักงานไต่สวน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “หัวหน้าพนักงานไต่สวน” เป็นดังนี้

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า พนักงานไต่สวนผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด”

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ไต่สวน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “ไต่สวน” เป็นดังนี้

“ไต่สวน” หมายความว่า แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อ

ตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ หรือกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ตามที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เป็นความผิด”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความว่า “แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด” ในบทนิยามคำว่า “ไต่สวน” เป็นการบัญญัติกฎหมายในลักษณะที่เป็นนามธรรม มากเกินไป อย่างไรก็ตาม บทนิยามคำว่า “ไต่สวน” ควรบัญญัติความหมายให้ชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการ กระบวนการเพื่อให้ได้ความจริงโดยใช้ระบบไต่สวนที่กระทำต่อหน้าจำเลย หรือผู้ถูกกล่าวหา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้คำว่า “ไต่สวน” และคำว่า “สอบสวน” ในหลายมาตรา ดังนั้น ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คำว่า “ไต่สวน” ควรบัญญัติให้สามารถดำเนินการควบคู่กับคำว่า “สอบสวน” ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนิน กระบวนการเพื่อให้ได้ความจริงที่เป็นการไต่สวนด้วยวาจาต่อหน้าผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งต้องบัญญัติกระบวนการ และการใช้ถ้อยคำให้ชัดเจน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวน การสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ ของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี” ดังนั้น บทนิยามคำว่า “ไต่สวน” ควรบัญญัติให้หมายความรวมถึงการ สอบสวนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงรูปแบบ กระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งหัวหน้าพนักงาน ไต่สวน และพนักงานไต่สวนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการไต่สวน และแสวงหา ข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบเดิมที่ใช้วิธีการตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาทำหน้าที่ดำเนินการไต่สวนแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นการพิจารณาบทนิยามคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ”

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงว่า ข้อสังเกตท้ายรายงาน ผลการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่เสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญมีข้อสังเกตว่า บทนิยามคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงกรณีการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ เพื่อให้การดำเนินคดีในกรณีร่ำรวยผิดปกติ อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้สามารถดำเนินคดี ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติได้ด้วย โดยการเปรียบเทียบจากรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เนื่องจากร่างมาตรา ๔

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสนอ ได้ตัดบทนิยามคำว่า “ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” ออก ดังนั้น จึงควรบัญญัติบทนิยามคำว่า “รั่วรัยผิดปกติ” ให้ความหมายรวมถึงกรณีการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติด้วย เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติได้ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔

มาตรา ๔/๑

“มาตรา ๔/๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔/๑ เป็นบทบัญญัติลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ในเรื่องการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร รวมทั้งการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔/๑

มาตรา ๔/๒

“มาตรา ๔/๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายอันอยู่

ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการ ดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการมีอำนาจเชิญประธานองค์กร อิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตาม แนวทางดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔/๒

มาตรา ๕

“มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๕

หมวด ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ องค์กรประกอบ คุณสมบัติ การสรรหา การดำรงตำแหน่ง และการตรวจสอบ

“ส่วนที่ ๑

องค์กรประกอบ คุณสมบัติ การสรรหา การดำรงตำแหน่ง และการตรวจสอบ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อเสนอนี้ ๑ องค์ประกอบ คุณสมบัติ การสรรหา การดำรงตำแหน่ง และการตรวจสอบ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหา ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อและได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖ คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ถ้อยคำที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖ วรรคสอง ความว่า “หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ควรระบุสาขาที่ต้องการเฉพาะด้านไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน เช่น ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมายมหาชน ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ หรือด้านการตรวจสอบการทุจริต หรือไต่สวน วินิจฉัยการกระทำความผิดของข้าราชการ เป็นต้น เพื่อความชัดเจนในการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ของคณะกรรมการสรรหา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงเพิ่มเติมว่า มีผู้เสนอ

ความเห็นว่าคุณคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่คล้ายกับพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวน จึงควรกำหนดคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีความรู้และประสบการณ์ด้านกฎหมายอาญาเป็นหลัก และควรมีความรู้ด้านอื่นที่จำเป็นประกอบด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๖ แล้ว กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๗

มาตรา ๑๔/๒

“มาตรา ๑๔/๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๑๔ วรรคห้า บัญญัติหลักการในเรื่องใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔ วรรคห้า เป็นกรอบการทำงานของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยหากมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกระทำไม่ได้ แต่เฉพาะการกระทำที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น ส่วนความในร่างมาตรา ๑๔/๒ เป็นเรื่องการประชุม และการลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการได้นำหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ นำมาบัญญัติไว้ในร่างมาตราเดียวกัน โดยคณะอนุกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับร่างมาตรา ๒๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน และร่างมาตรา ๑๘ ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม หลักการในเรื่องการลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔/๒ นั้น คณะอนุกรรมการได้ปรับหลักการในเรื่องการลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นแบบเสียงข้างมากธรรมดา (simple majority) ซึ่งแตกต่างจากร่างมาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ที่ใช้วิธีการลงมติแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด (absolute majority)

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในร่างมาตรา ๒๒ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดเงื่อนไขพิเศษว่า กรณีการลงมติในการวินิจฉัยว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กระทำความผิดฐาน ร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติมิชอบ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น คณะกรรมการควรพิจารณาหลักการในเรื่องการกำหนดคะแนนเสียงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรใช้หลักการใดจึงจะเหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นเรื่องการประชุมทั่วไปควรใช้การลงมติแบบเสียงข้างมากธรรมดา (simple majority) แต่ในกรณีการลงมติที่เป็นการให้คุณให้โทษแก่บุคคลใด ควรใช้การลงมติแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด (absolute majority) ดังนั้น ควรนำหลักการที่บัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๔/๒ ด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรนำหลักการที่บัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๔/๒ เนื่องจากเป็นหลักการที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรกำหนดหลักการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อเป็นมาตรการบังคับในการทำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องมีมาตรฐานเดียวกัน

โดยกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ต้องเขียนคำวินิจฉัยส่วนบุคคล โดยแสดงเหตุผลถึงการใช้อำนาจ ดุลพินิจ ในการวินิจฉัยความผิด ไว้เป็นหลักฐานในการอ้างอิง เพื่อให้เป็นระบบและเป็นแนวทางวินิจฉัยการกระทำ ทุจริตที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง อันจะทำให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ถูกร้องเรียนด้วย โดยการเขียนคำวินิจฉัย ส่วนบุคคลนั้นให้เขียนแบบสรุป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๔/๒

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อประธานวุฒิสภาเมื่อรับเข้าตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำ บทบัญญัติมาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๘ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๙๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการ ตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาดและได้รับการร้องขอ จากศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีของบุคคลตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้จัดเวทีสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีผู้เสนอความเห็น ว่า ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงในสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ควรกำหนดให้ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยจะให้แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ก่อนการดำรงตำแหน่ง และหลังการดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปี และควรกำหนดเรื่องระยะเวลาในการ ดำเนินคดีไว้ให้ชัดเจนด้วย เพื่อไม่ให้เกิดกรณีการชี้มูลความผิดโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา หรือชี้มูลความผิด คนที่เสียชีวิตไปแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... กล่าวว่า ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินคดีในแต่ละส่วนไว้ให้ชัดเจน แต่เรื่องการกระทำทุจริตควรกำหนดให้ ชัดเจนว่าถึงแม้จะเสียชีวิตแล้วหากผู้นั้นกระทำทุจริตต่อหน้าที่ก็ควรดำเนินการไต่สวนต่อไปเพื่อให้ได้ ความจริง และรายงานให้สังคมได้รับรู้ว่าบุคคลดังกล่าวกระทำการทุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคหนึ่ง ควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ใน ความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ใช่ประธานวุฒิสภา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาส่งเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นที่ประจักษ์เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเข้าชื่อกล่าวหากรรมการในฐานะกรรมการไต่สวน และบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการเพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๖

จากนั้น นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ รายงานความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าในร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาคณะมนตรีเกี่ยวกับความรู้ ความชำนาญในภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่มาประกอบการพิจารณา หากมีผู้เหมาะสมที่จะได้รับการสรรหาในแต่ละด้านเกินจำนวนที่กำหนดไว้ นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรนำคุณสมบัติดังกล่าวมากำหนดไว้ในกฎหมาย เพราะจะเป็นการลดทอนความสำคัญของภาษาไทย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ต้องสอบถามไปยังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าหากเกิดกรณีมีผู้เหมาะสมที่จะได้รับการสรรหาในแต่ละด้านเกินจำนวนที่กำหนดไว้ จะใช้หลักเกณฑ์ใด ในการตัดสินใจบุคคลใดสมควรได้รับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ต้องการให้ใช้วิธีการจับสลากในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และในความเป็นจริงการจะมีบุคคลที่มีคุณสมบัติเท่ากันทุกประการเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยาก ดังนั้น

การบัญญัติไว้ในกฎหมายให้นำคุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญในภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่มาประกอบการพิจารณา อาจเป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้นำมาใช้ในทางปฏิบัติเลยก็ได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ในร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่กำหนดว่า ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องไม่รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าความดังกล่าวมีความหมายที่กว้างเกินไป คณะกรรมาธิการวิสามัญได้แก้ไขความในร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการต้องไม่รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเที่ยงธรรมจาก...”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเพิ่มความว่า “อันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเที่ยงธรรม” จะทำให้เกิดประเด็นปัญหาว่าจะพิสูจน์อย่างไรว่าการรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้นอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเที่ยงธรรม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา ณ โรงแรมรอยัล พลา คลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
 นิติกรชำนาญการ
 นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
 วิทยากรชำนาญการพิเศษ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมาธิการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์